

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ

Викладач: кандидат історичних наук, доцент Шиханов Руслан Борисович.

Кафедра: всесвітньої історії та міжнародних відносин, V корпус, ауд. 304

E-mail викладача: ars.720427@gmail.com

Телефон кафедри: (061) 228-76-39

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), ZOOM, Facebook Messenger.

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Історія, бакалаврський						
Статус дисципліни:	Обов'язкова. Цикл професійної підготовки спеціальності						
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	1	Тижні	13
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	2	Лекційні заняття – 26 Практичні заняття – 26 Самостійна робота – 68			
Вид контролю:	Екзамен						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=828						
Консультації:	щочетверга з 17:40 до 19:00 (ZOOM).						

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія Стародавньої Греції та Риму») є формування у студентів системних знань з історії античності на основі вивчення історії країн, розташованих на Балканському та Апеннінському півостровах, а також у Північній Африці, на Близькому Сході, у Європі у період з III тис. до н.е. по V ст. н.е., визначити місце античної історії у світовій історії як періоду, коли виникли перші європейські цивілізації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Історія Стародавньої Греції та Риму») є:

- 1) виявити історичні корені виникнення станів, класів, приватної власності, держави, початків мистецтв та наукових знань;
- 2) простежити спільні риси, притаманні античним суспільствам;
- 3) виділити особливості розвитку економічної, політичної, соціальної та культурної сфер давніх суспільств;
- 4) з'ясувати специфіку аграрного суспільства та його конкретно-історичні прояви в період з III тис. до н.е. по V ст. н.е.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

ПРН 1. Володіти історичним мисленням: знати та застосовувати історичні знання, принципи та методи історичного пізнання, теорії історичного розвитку, історичну термінологію, наукову періодизацію історичних процесів.

ПРН 2. Знати і застосовувати у власній освітній діяльності вимоги Державного стандарту, навчальних програм, закономірності процесу навчання історії, цілі навчання історії, зміст історичної освіти, методи та форми навчання історії.

ПРН 3. Розуміти основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки,

пояснювати та здійснювати аналіз суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі.

ПРН 4. Характеризувати, пояснювати, оцінювати історичні події та постаті, писати історичні розмірковування (есе).

ПРН 11. Володіння основами професійної культури, здатність до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою: ведення шкільної документації, написання психолого-педагогічних характеристик на учня та учнівський колектив.

СК6. Здатність застосовувати категоріально-понятійний апарат та хронологію історичної науки.

СК7. Здатність історично мислити, встановлювати історичні закономірності, взаємозв'язки основних історичних процесів.

СК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу різноманітної інформації; оцінки джерел інформації та достовірності самої інформації; представлення інформації різними способами: текстовими, умовно-графічними, схематичними.

СК13. Здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння джерел історичної інформації, брати участь у дискусіях про минуле в політичному та культурному аспекті.

СК15. Здатність чітко і логічно викладати історичні знання, оцінювати факти, події, постаті та інтерпретації для формування в учнів цілісної історичної картини світу.

СК16. Здатність створювати тексти та короткі розмірковування (есе) на основі новітньої історичної інформації для популяризації історичної спадщини.

СК17. Здатність реалізувати знання основних етапів історичного розвитку для планування та організації процесу навчання історії.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових проектів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13029>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Теоретичне завдання (опитування) – розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу курсу, його колективне обговорення на семінарі (тах 3 бали)

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (тах 3 бали) – на кожному практичному занятті.

Письмова контрольна робота (тах 10 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з двох питань (тах 5 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття) та практичного (продемонструвати характерні особливості того чи іншого політичного феномену) (тах 5 бали).

Індивідуальна співбесіда за прочитаними монографіями/науковими статтями або письмова відповідь на проблемне запитання (тах 4 бали)

Індивідуальне завдання: (тах 4 бали)

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на екзамені (тах 40 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (тах 20 балів) й фактологічного (тах 20 балів).

Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13029>

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Теоретичне завдання (опитування)	Семінари 1-4	8%
	Групова робота на семінарі	Семінари 1-4	8%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 8	10%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 1-8	4%
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Теоретичні завдання (опитування)	Семінари 5-8	8%
	Групова робота на семінарі	Семінари 5-8	8%
	Письмова контрольна робота	Тиждень 16	10%
	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 9-16	4%
Підсумковий контроль (має 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання			20%
Підсумкове практичне завдання			20%
Разом			100%

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Індивідуальне письмове завдання	Тиждень 4	4
	Групова робота і розв'язання теоретичного завдання на семінарі	Семінари 1, 2, 3, 4	16
	Письмова контрольна робота	Тиждень 8	10
	Індивідуальна співбесіда за прочитаними монографіями	Тиждень 7, 8	4
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Індивідуальна співбесіда за прочитаними монографіями/науковими статтями або письмова відповідь на проблемне запитання	Тиждень, 12, 13, 14	4
	Групова робота і розв'язання теоретичного завдання на семінарі	Семінари 5, 6, 7, 8	16
	Письмова контрольна робота	Тиждень 16	10
	Індивідуальне завдання	Тиждень 15, 16	4
Підсумковий контроль (має 40%)			
Екзамен			40
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні проблеми історії Стародавньої Греції та Риму. Історія Стародавньої Греції			
Тиждень 1 Лекція 1	Вступ до історії античності		
Тиждень 1 Семінар 1	<i>Джерела з історії Стародавньої Греції</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 2 Лекція 2	Вступ до історії Стародавньої Греції		
Тиждень 2 Семінар 2	<i>Давньогрецьке суспільство за даними поем Гомера</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 2 <i>Самостійна робота №1</i>	Поєми Гомера як історичне джерело		3
Тиждень 3 Лекція 3	Крит та Ахейська Греція у III-II тис. до н.е.		
Тиждень 3 Семінар 3	<i>Виникнення полісу в Аттиці</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 4 Лекція 4	Архаїчна і класична Греція		
Тиждень 4 Семінар 4	<i>Особливості полісу в Спарті</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 4 <i>Самостійна робота №2</i>	Поєми Гесіода як джерело з Історії Стародавньої Греції		3
Тиждень 5 Лекція 5	Розквіт афінської демократії		
Тиждень 5 Семінар 5	<i>Греко-перські війни</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 6	Переделлінізм на		

Лекція 6	Заході. Греція та Македонія у IV ст. до н.е.		
Тиждень 6 Семінар 6	<i>Друга Пелопоннеська війна</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 7 Лекція 7	Держава Олександра Македонського		
Тиждень 7 Семінар 7	<i>Елліністичні держави</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 7 <i>Самостійна робота №3</i>	<i>Східний похід Олександра Македонського</i>		3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Історія Стародавнього Риму			
Тиждень 8 Лекція 8	Вступ до давньоримської історії		
Тиждень 8 Семінар 8	<i>Римське право за законами XII таблиць</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 8 <i>Самостійна робота №4</i>	<i>Давня Італія</i>		3
Тиждень 9 Лекція 9	Рим у царську епоху		
Тиждень 9 Семінар 9	<i>Завоювання Римом Італії</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 10 Лекція 10	Державний лад ранньої Римської республіки		
Тиждень 10 Семінар 10	<i>Великі Римські завоювання</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 10 <i>Самостійна робота №5</i>	Боротьба плебеїв та патриціїв у Римі		3
Тиждень 11 Лекція 11	Громадянські війни після смерті Цезаря		
Тиждень 11 Семінар 11	<i>Масові рухи у Римі періоду пізньої республіки (II-I ст. до н.е.)</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 12 Лекція 12	Римська імперія у I-III ст. н.е.		
Тиждень 12 Семінар 12	<i>Диктатура Сули та Цезаря: порівняльна характеристика</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 12 <i>Самостійна робота №6</i>	Зовнішня політика Риму доби Принципату та Домінату		3
Тиждень 13 Лекція 13	Пізня Римська імперія (домінат). Падіння		

	Західної Римської імперії		
Тиждень 13 Семінар 13	<i>Соціально-політична сутність принципату Августа</i>	Теоретичні завдання (опитування). Групова робота на семінарі	3
Тиждень 13 Самостійна робота №7	<i>Походження та еволюція християнства</i>		3

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Голованов С.О. Історія стародавнього світу : навчальний посібник для студентів ВНЗ іст. спец. Київ : Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 471 с.
2. Дудка Р.А., Лейберов О.О. Історія Стародавнього світу : курс лекцій. Ніжин : Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя, 2009. 348 с.
3. Історія європейської цивілізації. Греція / за ред. Умберто Еко ; пер. з італ. Харків : Фоліо, 2019. 1160 с.
4. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко ; пер. з італ. Харків : Фоліо, 2015. 1040 с.
5. Ставнюк В.В. Історія Давньої Греції : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Чернівці : Місто, 2022. 552 с.

Додаткова:

1. Балух В.О. Історія античної цивілізації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 3 т. Чернівці : Наші книги, 2010. Т. 1 : Стародавня Греція. 654 с.
2. Балух В.О. Історія античної цивілізації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 3 т. Чернівці : Наші книги, 2010. Т. 2 : Стародавній Рим. 847 с.
3. Балух В.О. Історія античної цивілізації : підруч. для студ. вищ. навч. закл. : у 3 т. Чернівці : Наші книги, 2010. Т. 3 : Практикум. 542 с.
4. Берд М. S.P.Q.R. Історія Давнього Риму. Пер. з англ. Київ: Bookchef, Форс Україна, 2020. 480 с.
5. Блек Д. Історія світу : від найдавніших часів до сьогодення / переклад з англ. Київ : Vivat, 2021. 256 с.
6. Вонсович С. Г. Історія зарубіжних політичних вчень : навч. посіб. Ч.1. Політичні вчення Стародавнього Сходу і античності. Кам'янець-Подільський, 2021. 160 с.
7. Гай Юлій Цезар. Нотатки про війну з галлами: з додатком Авла Гірція. Київ: Апріорі, 2021. 248 с.
8. Клименюк Т.М. Історія архітектури Стародавнього світу : підручник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 256 с.
9. Марк Туллій Ціцерон. Філіппіки. Катон Старший, або Про старість. Київ: Апріорі, 2021. 376 с.
10. Озимчук О.Б. Історія Стародавньої Греції та Риму в термінах, іменах та назвах : навч. посіб. Рівне : ПП ДМ, 2012. 220 с.
11. Тведт Т. Історія світу. Минуле як дзеркало сьогодення. Пер. з англ. Київ : КСД, 2023. 368 с.
12. Тищик Б.Й. Історія держави і права країн Стародавнього світу : навч. посіб. Львів : Світ, 2001. 382 с.

13. Турчин Я.Б. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ ст.) : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 140 с.
14. Шиханов Р.Б. Профіль імператора. *Артист за кафедрою*. Збірник пам'яті професора Олександра Мальованого. Запоріжжя : Поліграф-плюс, 2016. С.32-36.
15. Blois de, L., van der Spek, R.J. An Introduction to the Ancient World. Third edition. London : Routledge, 2019. 323 p.
16. The Cambridge Ancient History. Volume II. Part 1. The Middle East and the Aegean Region. c.1800-1380 BC, 3rd edition. Edited by I.E.S. Edwards, C.J. Gadd, N.G.L. Hammond, E. Sollberger. Cambridge : Cambridge University Press, 1973. 885 p.
17. The Cambridge Ancient History. Volume II. Part 2. The Middle East and the Aegean Region. c.1380-1000 BC, 3rd edition. Edited by I.E.S. Edwards, C.J. Gadd, N.G.L. Hammond, E. Sollberger. Cambridge : Cambridge University Press, 1975. 1151 p.
18. The Cambridge Ancient History. Volume III. Part 1. The Prehistory of the Balkans, the Middle East and the Aegean World. Tenth to Eighth Centuries BC, 2nd edition. Edited by I.E.S. Edwards, C.J. Gadd, N.G.L. Hammond, E. Sollberger. Cambridge : Cambridge University Press, 1982. 1078 p.
20. The Cambridge Ancient History. Volume IV. Persia, Greece and the Western Mediterranean. c. 525 to 479 BC, 2nd edition. Edited by J. Boardman, N.G.L. Hammond, D.M. Lewis, M. Ostwald. Cambridge : Cambridge University Press, 1988. 946 p.
21. The Cambridge Ancient History. Volume V. The Fifth Century BC, 2nd edition. Edited by D.M. Lewis, J. Boardman, J.K. Davies, M. Ostwald. Cambridge : Cambridge University Press, 1992. 620 p.
22. The Cambridge Ancient History. Volume VI. The Fourth Century BC, 2nd edition. Edited by D.M. Lewis, J. Boardman, S. Hornblower, M. Ostwald. Cambridge : Cambridge University Press, 1994. 1094 p.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені Володимира Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Платформа обміну науково-дослідними роботами для науковців та студентів. URL: www.academia.edu
3. Ancient History. URL: <https://www.nationalgeographic.co.uk/topic/subjects/history-and-civilisation/ancient-history>
4. Ancient Origins. URL: <https://www.ancient-origins.net/ancient-technology>
5. Odyssey – Ancient History Documentaries. URL: <https://www.youtube.com/@odyssey>
6. The Ancient World. URL: <https://www.britannica.com/browse/Ancient-World>
7. World Digital Library. URL: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/about-this-collection/>
8. World History Encyclopedia. URL: <https://www.worldhistory.org>

РЕГУЛЯЦІЯ ТА ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим, оскільки курс побудовано на відпрацювання отриманих теоретичних знань на практичних заняттях. Курс має ієрархічну структуру, кожна тема є доповненням до попередніх знань, тож пропуски занять неприпустимі (лише з поважної причини).

Відповідно до закону та внутрішніх правил ЗНУ викладач має здійснювати моніторинг відвідування студентами академічних занять. Фіксація наявних на занятті студентів відбувається на початку заняття. Відсутні студенти помічаються відповідною позначкою у журналі академічної групи.

У разі відсутності студента передбачено відпрацювання пропущеного заняття за домовленістю з викладачем у години консультації.

Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

«**Дистанційне навчання**». Зважаючи на запровадження в Україні (через агресію російської федерації) з 22 лютого 2022 року режиму воєнного стану та вимушений перехід ЗНУ на **дистанційне навчання** – усі заняття у виші відбуваються у дистанційному режимі, з використанням програми відеоконференцій **Zoom** або іншої програми, що забезпечує організацію відеоконференцій, за вибором викладача. Уся інформація щодо особливостей дистанційного навчання розміщується у системі електронного забезпечення навчання ЗНУ **Moodle**. Студент має регулярно відвідувати сторінку курсу в Moodle та стежити за змінами та оновленнями. Реквізити для входу на відеозаняття через Zoom розміщуються у розкладі занять факультету історії та міжнародних відносин а також у нульовій секції курсу у системі Moodle.

Кожен студент, під час заняття у Zoom (лекція, семінар, консультація, поточний та підсумковий контроль), повинен забезпечити свою візуальну присутність шляхом увімкнення відеокамери на комп'ютері або смартфоні та у системі Zoom. Звук під час заняття має бути вимкненим. Якщо студент має запитання – він піднімає руку. Звук вмикається лише під час відповіді студента (програмно), або для короткої репліки (шляхом натискання і утримання клавіші «пробіл» на клавіатурі). Якщо студенту необхідно ненадовго відійти від монітору, візуальне зображення може бути тимчасово відключене.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; райт (перифразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея,

думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань Ви можете знайти на платформі Moodle за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Використання фрагментів тексту, згенерованих ChatGPT та іншими чат-ботами штучного інтелекту з великими мовними моделями, у письмових роботах є плагіатом у разі, якщо не вказано джерело походження тексту, тому всі фрагменти, продюзовані ChatGPT, мають бути відповідним чином марковані в текстах, що подаються студентами і мають на меті процедуру оцінювання викладачем.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки застосовуються відповідні дисциплінарні заходи згідно Кодексу академічної доброчесності ЗНУ (див. Додаток до цього силабусу).

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки України імені Володимира Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Дискусії на семінарах чи лекціях відбуваються із проявом поваги до опонентів та модератора. Слово для доповіді чи репліки надає модератор (викладач чи визначений ним студент). Ознакою бажання висловити свою думку з боку студента є піднята рука.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту та сторінку дисципліни у Moodle та реагуватимуть своєчасно. Усі робочі оголошення можуть надсилатися студентам через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ваша електронна пошта має бути підписана Вашим справжнім ім'ям та прізвищем, а не нікнеймом.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н.р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/57wha734>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни**: (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9:00 до 21:00).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:+380612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб

з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). *Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ:* <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08:00 до 16:00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>